

ETIKA
ENPRESAREN
ERRESUMAN

ZER DA ENPRESA?

DEFINIZIOA:

Merkataritza, industria edo zerbitzuetako jardueretara bideratutako antolaketa-unitatea

HELBURUAK:

Bi planteamenduren arteko talka:

1- Azken helburua giza beharrak kalitatez eta justiziaz asetzea (Adela Cortina). Horretarako etekinen lorpena bitarteko bat besterik ez da.

2- Etekin ekonomikoa lortzea enpresaren jabeentzat. Bide horretan gizartearen beharrak asetu daitezke.

Tabakoa eta apostuak

- Enpresak gizarteari mesede egin nahi badio, zergatik saltzen da tabakoa?

- Eta apostuak egitea giza behar bat al da? Edo enpresek sortzen dute behar hori?

ENPRESAREN ARLOAK

- Ekoizpena

- **Funtzioa:** Input batzuei balio erantsia gehitzea eraldaketa prozesu baten bidez, ondasun eta zerbitzuak sortuz.
- **Erabakiak:** produktua (eskariaren arabera ekoizpena edo biltegitratzeko ekoizpena; kalitatea...), merkaturamota (jendarte osoa edo klase altuak...), teknologia (makinak, langile kopurua, bakoitzaren lana, segurtasuna...)
- **Zenbait arazo:** deslokalizazioa, herri txiroak itotzea inportatzerakoan...
- **Adibidea:** VW eta Citroën. Lehenak eskariaren arabera ekoizpena eta bigarrenak biltegitratzeko ekoizpena. Lehen kasuan ez dago soberakinik eta ez da ezer botatzen.

- **Marketina**

- **Funtzioa:** bezereen beharrak asetzea. Merkatu-ikerketa
- **Erabakiak:** merkatuaren segmentazioa (adina, *sexua*, hiri tribuak...), banaketa bideak (denda fisikoa, online...), ontziratzea, marka, prezio-politika
- **Zenbait arazo:** jendeak zer behar duen ikertu eta hura ekoitzi edo zerbait ekoitzi eta jendearengan haren beharra piztu; publizitatearen gezurrak, mezu sozialak bere egitea...
- **Adibidea:** Flex-en iragarkia <https://www.youtube.com/watch?v=D2ZKxqQSkLM>

SEAT

NEUMÁTICOS

REPSOL

ACEITE

POR LA COMPRA DE 4 NEUMÁTICOS
SEA CUAL SEA TU

SEXO

LLEVATE

GRATIS

EL CAMBIO DE ACEITE

Aceite THERMOIL 10W40

Válido para neumáticos de 16" 17" 18" 19" y 20"

- **Finantza**

- **Funtzioa:** jarduerak behar duen kapitala eskuratu eta mantentzea. Inbertsioak.
- **Erabakiak:** finantziaketa moduak (maileguak, kapital-zabalkuntza)
- **Zenbait arazo:** hornitzaileak estutzeko politikak, diru laguntza publikoak, jende xumearen finantzazioa (Bankia)...
- **Adibidea:** errenta aitorpenean Elizaren kasilla.

- Giza baliabideak

- Funtzioa: langileen hautaketa, kontratazioa eta enpresa barneko kontuen kudeaketa

- Erabakiak: lan formakuntza, soldatak, lan-segurtasuna, langileen arteko harremanak, enpresa eta langileen arteko harremanak...

- Zenbait arazo: formakuntzan inbertitu edo langileen soldata-duinak, lan segurtasuna...

- Adibidea: lan kaleratzeak, ERĖak... EHn fakturazio handiena duten 5 konpainietatik 3k kaleratze masiboak gauzatu dituzte: Arcelor Mittal, Gamesa eta Eroski.

	2º semes. de 2014	1º semes. de 2014	1º semes. de 2013
Cifra de negocio	15.393	30.105	29.743,90
EBITDA	1.312,64	2.618,81	2.431,23
Resultado de explotación	619,51	1.121,38	562,92
Resultado neto	39,00	-114,00	-840,00
Beneficio	0,03	-0,09	-0,65
Producción propia de mineral de hierro (millones de toneladas)	16,60	31,40	28,1
Expediciones de mineral de hierro a precio de mercado (mil. de toneladas)	10,5	19,80	15,5
Producción de acero bruto (millones de toneladas)	23,1	46,30	44,90
Expediciones de productos siderúrgicos (millones de toneladas)	21,5	42,40	41,40
EBITDA (euros/tonelada)	61,05	61,79	58,82

- Zuzendaritza

- Funtzioa: enpresaren kudeaketa estrategikoa egitea
- Erabakiak: helburuak markatu, lortzeko plangintza (politikak, programak...), baliabideak prestatu eta koordinatu, kontrola...
- Zenbait arazo: jabetza eta zuzendaritza bereizi (erantzunkizuna norik?)

ONDORIOAK:

- Enpresaren erabaki ugari arazo etikoak dituzte eta kontraesanak sortzen dituzte.
- Enpresek gizarteari mesede egiteaz gain, kalteak ere sortzen dituzte (*stakeholders*):

- Pertsonai: zarata, kutsadura, lan-baldintzak, kaleratzeak...
- Naturari: kutsadura, ustiapen jasangaitza...
- Gizarteari: arazo sozialak birproduzitu (genero bereizkeria, arrazismoa...), desoreka sozioekonomikoak areagotu, herrien erabakiak mugatu...

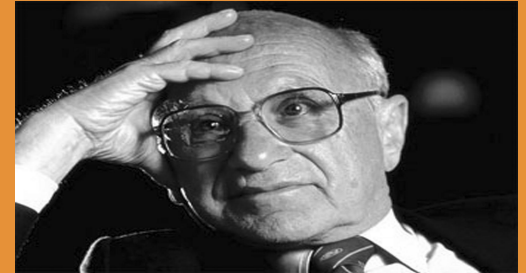
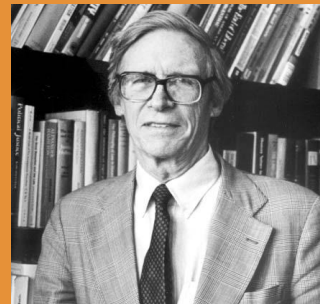

- Horren guztiaren aurrean, erantzunkizuna dute eta arduraz jokatzeko sortu da
ENPRESAREN ETIKA

ENPRESAREN ETIKA

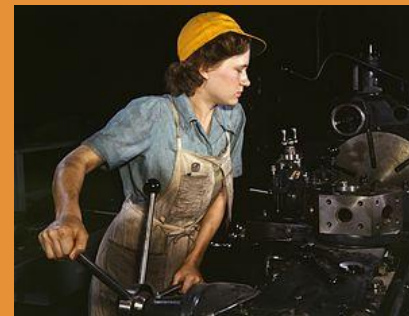
- 1970eko hamarkadan jaio zen etikaren adar berri hau
- 3 dira enpresagintzaren jokabidea aztertzeko beharra azaleratzen duten gertaerak:
  - “*Enpresaren ardura soziala mozkina areagotzean datza*” M. Friedman
  - “Teoria de la Justicia” John Rawls
  - Biomedikuntzaren etikaren hastapena.

<https://www.youtube.com/watch?v=yIhZjEsgsNQ>

Hiru korrante

- Tradizio ezberdinetatik elikatzen da etikaren alor hau:
  - Utilitarista
  - Aristotelikoa
  - Kantiarra

Adela Cortina: Arrakasta ekonomikoaren gakoa ez da lan indarraren esplotazio eta lan ezberdinen banaketa mekanikoan oinarritzen, aitzitik formakuntza programetan eta etorkizuna talde lan bat dela, nork bere egitean.

Enpresa etikoaren ezaugarriak

- 1- Enpresa ez da makina bat elkarkidetza talde edo kultura baizik.**
- 2- Kapitalik garrantzizkoena giza kapitala da.**
- 3- zuzendaritza baloreetan oinarritua, ez autoritatean.**
- 4- Ikustezinak diren elementuak ere indartzen ditu.**
- 5- Kalitatearen ezinbestekotasuna**

6- Bere aktibitateak barnebiltzen dituen talde guztiak hartzen ditu aintzat (stakeholders).

7- Etikaren Errentagarritasuna.

8- Aniztasun kulturala profitatzen du.

9- Aurreikuspena eta proiektzioa.

10- Langileen formakuntza iraunkorra.

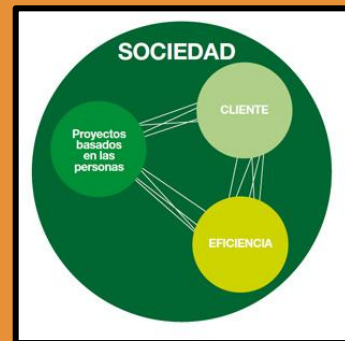

Enpresagintza etikoa Euskal Herrian

- Harreman estilo berri bat konpartitzen dituen enpresa taldea da, elkarre batean antolataturik.
- Eraginkorrago eta emaitza hobek sortzea.
- Kultura aldaketarako urratsak: gizartearekiko kezka, giza garapen bidezko eta iraunkorra.
- Gizarte ekintza

http://www.nergroup.org/Portals/0/presentacion_ner_group/ner_group_eusk_2014.pdf

Etika
Gardentasuna
Komunikazioa-Informazioa
Konfiantza
Autokudeatutako lan taldeak
Askatasuna
Ardura
Elkarrekin hartutako erabakiak
Etorbizuneko ikuspuntua
Elkartasuna
Ordaindutako aparteko ordurik EZ
Uztaren banaketa
Kaleratzerik EZ
Gizarte integratuak

MCC

- Etika kristauean jatorria duen ekimena. (Arizmendiarrreta apaiza)
- kooperatiba: Erakunde demokratikoa, bazkideen behar izan ekonomiko , sozial eta kulturalak (elkarlaguntza, ardura soziala, demokrazia, berdintasuna, elkartasuna, transparentzia...) .
- Munduko kooperatiba talde handiena.103!!
- Urte osoko mozkinaren portzentai bat gizarte ekintzan inbertitu behar du, sarritan enpresa kokatzen den eskualdean izaten da... Kirol taldeak, kultur jarduerak, euskara sustapena, administrazioarekin elkarlana...

FAGOR

EROSKI

LABORAL
kutxa

KONPARAKETA

ENPRESA ARRUNTA

- **Enpresariak mozkina bilatu soilik.**
- **Mozkinak soilik enpresariak jaso**
- **Helburu nagusia: mozkina biderkatu.**
- **Buruzagiak: akziodunak**
- **Langileek ez dute zer esanik erabakietan**
- **Bazkide kopurua mugatua da**
- **Helburuek ez dituzte bazkideak aintzat hartzen**

ENPRESA KOOPERATIBOA

- **Beharizanak ase**
- **Soberakinak bazkideen alde**
- **Helburu nagusia: kooperatibaren sorreraren printzipioak mantentzea**
- **Mozkinak bazkideen artean banatu edo kooperatiban inbertitu**
- **Erabakiak: bazkideek asnladan**
- **Bazkide kopurua mugagabea da**
- **Estatutoen arabera erregulatzen dira baldintza hauek.**

ETIKA ENPRESETAN?

- ETT
- 600 eurotako soldata minimoa
- Lanbide erreformak
- Kaleratze instantaneoak.
- Patroiaren agintea
- ...

- **HIPOTEKAK:**

- Bankuek zure etxebizitza ordaintzeko ematen dizuten prestamoa da, eta etxebizitza denbora luzean ordaintzeko balio du.
- Suposatzen da laguntzeko dela, baina hala ere, hipotekaren bitartez kaleratze asko geratzen dira, familiek prestamoak ezin dutelako ordaindu bere egoera ekonomikoarengatik.
- Espainian existitzen da PAH (Plataforma de Afectados por la Hipoteca) kaleratze hauen kontra joaten direnak.

ALTERNATIBAK BADAUDE?

- Banka etikoa:
  - Zeintzuk dira banka etikoaren helburuak?
    - Banku etikoaren kredituarekin finantziatutako proiektuek ondareak edo zerbitzuak sortu behar izango dituzte.
    - Inpaktu positiboak: jarduera finantziagarriak zerbitzu beharrezko eta bere errentagarritasun baxuagatik banku tradizionaletik estaltzen dituzten haietara murriztea.
    - Hau lortzen da armamentua, drogak, prostituzioa edo tabakoa bezalako proiektuak erbesteratuz eta lehentasuna ematen: hezkuntza, lanbideak, osasuna...

FABRIKA AUTOGESTIONATUAK

- Lanbide sektore leheneratutak.
- Kooperatibak, denok bateratutako ekintzak.
- Langileek hartzen dute kontrola.

